

[Niels Helveg Petersen.]
 betydelige strukturlægninger. Vi har fået den ændrede kommunale inddeling, og vi har fået en ændring af de økonomiske forhold mellem stat og kommuner. Vi har fået indkøring af et nyt opkrævningssystem af vore skatter, som har voldt betydelige administrative og tekniske vanskeligheder; endnu er ikke et fuldt år gået til ende efter kildeskattens indførelse, og der tilbagestår et meget stort arbejde i de kommende år for at gøre dette system mere anvendeligt i praksis. Vi må jo nok erkende, at kildeskattens indførelse, indførelsen af en ny teknik på et gammelt ligningsgrundlag og et gammelt lovgivningsgrundlag har skabt overordentlig store vanskeligheder, som det er en vigtig opgave i de kommende år at komme helt ud over.

Stort set har det lovgivningsarbejde, der har fundet sted under denne regerings ledelse, været præget af den danske tradition for, at der i det konkrete arbejde er en vidtstrakt enighed imellem regering og opposition. Det radikale venstre har jo erfaringer fra mere end én koalitionsregering. Vi har tidligere været med i koalitionsregeringer med andre partier. Vores mål i koalitionsregeringer har altid været at inddrage oppositionen i lovgivningsarbejdet. Efter radikal opfattelse og med vore erfaringer har denne regering ikke været mindre villig til at lytte til oppositionen og til at forhandle med oppositionen end tidligere regeringer, vi har været med i.

Dette folketingsvalg er jo ikke et markedsvalg; der skal ikke tages stilling til fællesmarkedet, når man stemmer den 21. september. Men på den anden side er det uundgåeligt, og jeg vil sige ønskeligt, at markedsspørgsmålet kommer til at indtage en betydelig plads i diskussionerne. Med rette vil mange mennesker stille spørgsmål om dette, og jeg mener, at valgkampen er en god lejlighed til at få en omfattende diskussion om Danmarks markedspolitiske placering. Det er en mulighed for de politiske partier til at gøre rede for deres standpunkter, det er en mulighed for befolkningen til at spørge politikerne og skaffe sig oplysning.

I markedspolitikken havde det radikale venstre den meget store, jeg vil sige kortvarige glæde at opleve, at de nordiske samarbejdsforhandlinger blev gjort færdig. Ikke

mindst på grund af en stærk dansk indsats lykkedes det at udarbejde et fuldt færdigt traktatudkast til et udvidet samarbejde mellem de nordiske lande. Glæden over dette var meget stor i det radikale venstre, som altid har stræbt efter at udvikle og udbygge den nordiske politik så stærkt som muligt. Skuffelsen over, at det ikke lykkedes, var også særlig stor i det radikale venstre.

Men det lader sig nu ikke gøre at opholde sig ved denne skuffelse; Nordek kunne ikke realiseres, og det var ikke Danmarks skyld, at det ikke kunne lade sig gøre. Vi mener, det havde været en fordel, hvis de nordiske lande i den nuværende markedssituation havde kunnet stå sammen; men når det ikke kan lade sig gøre, kan det jo ikke nytte noget at opholde sig ved den mulighed.

Jeg tror, markedsspørgsmålet for de fleste mennesker, når man ser bort fra nogle meget hårde modstandere og nogle varme tilhængere, er et spørgsmål, som man finder betænkeligheder ved, hvor man finder fordele og ulemper ved den ene og ved den anden løsning, og hvor opgaven jo er — også for medlemmer her i salen — at veje fordele og ulemper over for hinanden. Det er rigtigt, at det fuldstændige beslutningsgrundlag for Danmark endnu ikke foreligger, men samtidig tegner der sig jo et meget klart billede af de markedsmuligheder, vi vil få. Helt afgørende set fra det radikale venstres synspunkt er det, at alt peger i retning af, at der samtidig med en dansk tilslutning til fællesmarkedet vil kunne opnås en tilfredsstillende ordning på de nordiske spørgsmål, at vi vil kunne bevare den nordiske frihandel, at vi vil kunne bevare det nordiske arbejdsmarked og den nordiske linje i den sociale lovgivning, at vi vil kunne udbygge det kulturelle samarbejde i den takt, vi ønsker det. Det er for os noget meget vigtigt ved den afgørelse, der skal træffes om Danmarks tilslutning til fællesmarkedet.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind i nogen stor markedsdiskussion, men kun opholde mig ved et enkelt synspunkt, som visse modstandere af fællesmarkedstilslutningen fremfører, nemlig dette, at man ligesom skulle miste ethvert nationalt særpræg ved tilslutning til fællesmarkedet. Jeg vil gerne pege på, at der jo ikke i fællesmarkedets hidtidige erfaringer er noget, der peger i den retning. De seks fællesmarkedslande er ikke blevet